

§8**Handlingsplan för biologisk mångfald i
Stockholms stad (KS 2020/931). Svar på remiss
från kommunstyrelsen**

Dnr 1.1/1978/2020

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen:

- 1) Kulturnämnden godkänner och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2020-09-11.

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har på uppdrag av kommunfullmäktige tagit fram ett förslag till handlingsplan för biologisk mångfald. Handlingsplanen är ett tillägg till stadens miljöprogram, och pekar ut ett antal strategier för att uppnå ett Stockholm med biologisk mångfald i väl fungerande och sammanhängande ekosystem. Kulturförvaltningen har tidigare besvarat en kontorsremiss av ärendet, som anmälades till kulturnämnden 2020-03-10.

Kulturförvaltningen välkomnar handlingsplanen och att de ändringar som föreslogs i svaret på kontorsremissen har tagits tillvara i den omarbetade versionen. Förvaltningen föreslår ett förtydligande av stycket om mångfald i stadens kulturmiljöer.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Torun Boucher m.fl. (V) enligt följande:

Biologisk mångfald är en av de faktorer för ekologisk hållbarhet som just nu hotas allra mest. Människan är beroende av ekosystemtjänster från naturen. Begreppet ekosystemtjänster används för att visa den nytta människan får från naturens arbete. Till exempel renar växter vår luft

och bin pollinerar våra grödor. Dessa s.k. ekosystemtjänster skapas och möjliggörs av den biologiska mångfalden. Artrikedom förstärker våra och kommande generationers livsmöjligheter och är grunden för fortsatt välfärd. Vi ser därför mycket positivt på den handlingsplan för biologisk mångfald som nu presenteras.

Ljutföroreningars påverkan på biologisk mångfald

Så kallad "ljutförorening" är ett problem som diskuterats under många år men som med fortsatt urbanisering blivit allt mer akut. Vi anser att det är positivt att handlingsplanen pekar ut ljutföroreningar som ett område för kunskapsutveckling, men menar att staden redan nu också behöver en aktiv plan för fortsatt arbete.

För oss människor är det tråkigt men inte livsnödvändigt att kunna se vintergatan en stjärnklar kväll men för nattlevande djur och insekter, som till stor del navigerar efter stjärnorna, är det just livsnödvändigt. Till skillnad från de andra stora faktorerna som pekas ut i handlingsplanen (invasiva arter och stadsutveckling exempelvis) kan ljutföroreningarna ganska enkelt kan förhindras genom att släcka "onödigt" ljus och att använda ordentliga skärmar för ljuskällorna.

Vänsterpartiet anser därför att Stockholm stads handlingsplan bör ha en tydlig strategi för hur ljutföroreningar ska minska. Denna strategi behöver, liksom övrigt arbete med biologisk mångfald, vara en del av arbetet med grön infrastruktur och bör användas i ett tidigt skede av planprocesserna. Det gynnar också klimatet, tryggheten och de estetiska värdena, det sistnämnda även av vikt för kulturnämnden.

Särskilt uttalande lämnas av Mirja Räihä m.fl. (S) enligt följande:

Stockholm har under lång tid legat i framkant vad gäller kunskapsutveckling och skydd av naturmiljöer viktiga för den biologiska mångfalden. Stockholm arbetade med begreppet grönstruktur redan i översiktsplanen 1999 och har under lång tid byggt upp en stor kunskap kring stadens naturmiljöer. Under förra mandatperioden togs nya riktlinjer för utvecklingen av park- och naturmiljöer fram inklusive särskilda satsningar. I den senaste översiktsplanen har vikten av den gröna strukturen fått en tydligare plats både i kartmaterialet och i måltexterna.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har nu tagit fram ett förslag till handlingsplan för biologisk mångfald, som kommer att följas av åtgärdsprogram för biologisk mångfald. Den biologiska mångfalden är en viktig och akut fråga. Biologisk mångfald är en av de grundläggande förutsättningarna för att våra ekosystem ska kunna leverera funktioner och nyttor som vi människor behöver och använder. Staden behöver en övergripande vägledning kring hur dessa ska bevaras och utvecklas samtidigt som staden växer.

Handlingsplanen identifierar viktiga frågor att besvara inom stadens exploateringsprocess. Men ska Stockholms mål om 140 000 nya bostäder gå att genomföra behövs tydligare exempel på hur avvägningar vid exploatering ska göras. Det saknas vägledning för viktiga frågor så som vilka grönsamband och naturmiljöer som behöver prioriteras och vilka som kan exploateras, i vilka lägen en exploatering kan frigöra resurser som kan användas till förstärkningsåtgärder, etc. Genom att i ett tidigt stadium ta hänsyn till den biologiska mångfalden och identifiera hur befintliga grönområden kan stärkas kan staden fortsatt växa och värna både den sociala, ekonomiska och ekologiska hållbarheten. Handlingsplanen ger vissa verktyg och pekar på viktiga prioriteringar, men den skulle vara betjänt av att tydligare ge stöd i avvägningar vid exploatering.

Det som dock är ännu mer allvarligt är att handlingsplanen inte kommer gå att genomföra med nuvarande förutsättningar. Genomförandet ligger i första hand på stadsdelsnämnder som ansvarar för skötseln av naturmarken, inklusive naturreservaten, och exploateringskontoret som ansvarar för stadens investeringar vid nybyggnation. De åtgärder som föreslås i handlingsplanen kräver resurser. Utan dessa resurser är handlingsplanen mest en intressant sammanställning av kunskapsläget kring biologisk mångfald i Stockholm.

Som en del av processen med att ta fram förslaget till handlingsplan har en remissrunda genomförts. Remissinstansernas svar går att läsa i "redovisning av miljöförvaltningens förslag till handlingsplan för biologisk mångfald". Flera remissinstanser, särskilt stadsdelsförvaltningarna, framhåller att stadens resurser för naturvårdsskötsel redan idag är otillräckliga för att kunna upprätthålla värdena i en fungerande blågrön infrastruktur. Miljöförvaltningen skriver att: *Resursbehovet är en grundläggande fråga för handlingsplanens genomförande,*

vilket påpekats av en rad remissinstanser. De behov som lyfts fram är framförallt resurser till investeringar i fysiska åtgärder samt till kontinuerlig naturvårdsskötsel.

Miljöförvaltningen skriver även: *Ett utökat samordningsansvar för miljöförvaltningen ryms inte inom nuvarande budgetram. Samordningen kräver resurser i sig men det handlar också om utökade insatser av generell karaktär, till exempel utökad kommunikations- och utbildningsverksamhet samt utökad nätverksverksamhet med till exempel föreningslivet. Att följa utvecklingen över tid för de indikatorer som föreslås, liksom att hålla de digitala verktygen aktuella och uppdaterade, är också utökade insatser som behöver beaktas. Satsningar på att utveckla och tillgängliggöra de mest centrala av verktygen kommer att behövas.*

Det saknas resurser både hos stadsdelarna och på miljöförvaltningen. Även exploateringsnämnden framhåller att handlingsplanens ambitioner inte ryms inom befintliga medel, varken för förstärkningsåtgärder, drift eller miljöövervakning. Men istället för ökade resurser har stora nedskärningar gjorts på grund av förra årets skattesänkning. Det är inte direkt förvånande att de borgerliga partierna prioriterar skattesänkningar före välfärden, miljön och klimatet. Men det är mer förvånande att Miljöpartiet har accepterat nedskärningar inom äldreomsorg, förskola och skola genom att acceptera skattesänkningar och utförsäljningar. Vad man har fått i utbyte är en förvisso välskriven handlingsplan, men vars innehåll inte kommer att kunna genomföras på grund av minskade resurser.

För den biologiska mångfalden gäller det nu att kunna gå från ord till handling. Vi socialdemokrater är positiva till handlingsplanen för biologisk mångfald och vill se att den följs upp med mer medel för naturvård. För att handlingsplanen i slutändan ska leda till förbättringar i verkligheten måste även de som ska utföra arbetet få de resurser som krävs.

Ersättaryttrande

Ersättaryttrande lämnas av Madeleine Kaharascho Fridh (Fi) enligt följande:

Den senaste rapporten från Världsnaturfonden visar att 70% av ryggradsdjuren har minskat sedan 1970. Det är tydligt att läget är akut när en så stor andel av artrikedomen är på väg att dö ut. Det kan ibland vara svårt att fullständigt förstå omfattningen av den förlust som det innebär för

jorden och framtida generationer men det är tydligt att mer måste göras.

Därför är det anmärkningsvärt att majoriteten lägger ett så ambitiöst program för att bevara den biologiska mångfalden samtidigt som de uppvisar en ovilja att göra de krävande förändringar som krävs, däribland att resurssättas arbetet mer kraftfullt. Att förhindra artdöden och samtidigt förespråka en hög tillväxt är motsägelsefullt då det kommer att kräva en fortsatt exploatering av resurser. I Stockholm byggs det på ett sätt som ständigt minskar förutsättningarna för liv i stadens olika delar. Det finns en given motsättning mellan biologiskt mångfald och den förtätning som sker. Sällan planeras numera till exempel större parker. En hel del görs för att kompensera för gröna ytor som försvinner, men på det stora hela blir det i Stockholm sämre förutsättningar för den biologiska mångfalden. Växtlighet och biologisk mångfald får ständigt ge vika för ny bebyggelse. Detta är en av vår tids stora utmaningar. Fler bostäder behövs, men dessa målkonflikter behöver också synliggöras tydligare i stadens styrdokument. Risken är annars att det mest blir idéer som aldrig får liv eller tillräckligt stor effekt.